

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ПРВ ОДДЕЛ

ОДЛУКА

Жалба број 54609/11

Ведат Малики
против Република Македонија

Европскиот суд за човекови права (Прв Оддел) во Совет составен од:

Aleš Pejchal, *Претседател*,

Krzysztof Wojtyczek,

Jovan Ilievski, *судии*,

и Renata Degener, *Заменик секретар на Одделот*,

Имајќи ја предвид горенаведената жалба поднесена на 19 Август 2011 година

Имајќи ги предвид наводите дадени од тужената Влада и наводите дадени во одговор од жалителот

Засадавајќи одлучи како следи:

ФАКТИ

1. Жалителот г-дин Ведат Малики кој има двојно државјанство на Р. Македонија и на Холандија е роден во 1967 година и живее во Ad Leeuwarden. Пред судот во Република Македонија е застапуван од страна на г-дин П. Петровски, адвокат од Охрид.

2. Македонската Влада (“Владата”) е застапувана од нејзиниот претходен агент г-дин К. Богданов, а потоа од Г-ѓа Д. Џонова.

3. На 15 Јули 2015 година испратено е известување во однос на жалбата до Владата на Холандија, но тие не го искористија своето право да се вмешаат во постапката (Член 36 став 1 од Конвенцијата).

А. Околности на случајот

4. Фактите на случајот, како што се презентирани од странките, може да се сумираат како следи.

5. На 4 август 1996 година, сопругата на жалителот била убиена во близина на пат кој го поврзувал Охрид и блискиот град Струга во поранешната југословенска Република Македонија. Набргу потоа, била отворена истрага во однос на жалителот под сомневање дека го извршил убиството. На 7 и 12 август 1996 година сведоците Б.Ц., А.З., З.В., С.В. и К.Т. дале изјави пред истражен судија. Б.Ц., полицаец стациониран на граничниот премин со Албанија, изјавил дека на 4 август 1996 година околу 11 часот, го видел жалителот во црвен автомобил со холандски регистарски таблички, како ја преминал македонската граница без да застане. Тој трчал по жалителот и контактирал со албанските гранични служби, барајќи од нив да го вратат автомобилот назад. Тие му го покажале холандскиот пасош на жалителот, но не му дозволиле на автомобилот да се врати. С.В. и К.Т.,

MALIKI v. THE REPUBLIC
OF MACEDONIA - JUDGMENT

кои биле гранични полицајци и кои работеле со Б.Ц., ја потврдија неговата изјава.

6. А.З. изјавил дека неколку дена пред убиството го видел жалителот како се расправа со неговата сопруга во близина на неговата куќа. Бидејќи зборувале холандски, тој не можл да разбере за што се расправале. Жалителот и неговата сопруга пристигнале во Охрид на одмор и престојувале во домот на А.М., брат на жалителот. Тој, исто така, ги видел во друга прилика, седејќи во едно кафе во Охрид. Тој не знаел ништо повеќе во врска со убиството.

7. З.В. изјавил дека на местото на убиството во времето кога се случило видел паркиран црвен автомобил, како што бил автомобилот на жалителот, и еден човек како клечи на коленици.

8. Случајот го водел Охридскиот првостепен суд (Основен суд Охрид - "судечкиот суд"). Жалителот, кој не можеле да го пронајдат, бил суден во отсуство. Тој бил застапуван од адвокат назначен од државата. Судечкиот суд ги испита сведоците Б.Ц., З.В. и А.М., и со согласност на адвокатот на жалителот, ги прочита изјавите дадени во текот на истрагата на сведоците А.З., С.В. и К.Т.

9. На 7 јули 2008 судечкиот суд го осудил жалителот за убиство и го осудил на 15 години затвор. Ги утврдил фактите и редоследот на настаните врз основа на изјавите на сведоците (види параграф 5, 6 и 7 погоре). Судечкиот суд, исто така, се потпрел и на фотографии направени во Албанија на 13 август 1996 година на пасошот на жалителот со видливи траги од крв на него.

10. На 12 декември 2008 година, Апелациониот суд Битола ја потврдил пресудата не наоѓајќи причини да се отстапи од утврдените факти и од наведените причини.

11. На 25 декември 2008 жалителот влегол на територијата на тужената држава. На 31 декември 2008 година бил уапсен заради издржување казна затвор. По успешното барање за повторување на постапката од страна на жалителот, ново судење се одржало пред судечкиот суд.

12. На сослушувањето од 10 декември 2009 година Б.Ц., З.В. и А.М. биле присутни, за разлика од А.З., С.В. и К.Т. кои не биле соодветно повикани. Жалителот бил присутен со адвокат по сопствен избор. Сведоците не биле сослушани, бидејќи поради барање на жалителот за изземање на судечкиот судија рочиштето било одложено.

13. Нова расправа била закажана за 10 февруари 2010 година. На ова рочиште жалителот изјавил дека неговиот автомобил е црвен. Тој пристигнал во тужената држава со неговата сопруга на одмор. Тој престојувал во куќата на неговиот брат. Во критичниот ден, тој и неговата сопруга се возеле во нивниот автомобил во насока кон Струга, кога биле пресретнати и нападнати од четири лица. Во текот на нападот тој се онесвестил. Тој се освестил непосредно пред граничниот премин, кога бил изваден од багажникот на неговиот автомобил, а лице кое држело пиштол му посочил кон преминот.

Поминал низ македонскиот премин, каде што немало ниту офицер, ниту преградна врата. На албанскиот граничен премин тој бил изнесен од колата. Еден месец бил притворен во Албанија, каде што дознал дека неговата сопруга била убиена. Потоа бил екстрадиран во Холандија. Б.Ц., А.З., З.В. и К.Т. не присуствувале на тоа сослушување иако биле уредно повикани.

14. На расправата одржана на 7 април 2010 година, З.В. изјавил дека целосно ја потврдува неговата изјава дадена за време на истрагата од 12 август 1996 година, а како веќе не се сеќавал на деталите на настанот поради истекот на времето. Жалителот и неговиот застапник одбиле да го преиспитаат. Б.Ц., А.З. и К.Т. не биле присутни бидејќи не биле уредно повикани. Судечкиот суд ги признал изјавите на Б.Ц., А.З., С.В. и К.Т. (види параграф 5 и 6 погоре), без оглед на тоа што жалителот се спротивставил на тврдењето дека веќе има доволно докази за утврдување на фактите на случајот.

15. Во своите заклучни забелешки застапникот на жалителот изјавил дека обвинението било засновано на изјавите на З.В., кој бил очевидец и Б.Ц. Тој изјавил дека жалителот не негирал дека ја преминал границата без да застане на 4 август 1996 година, но ги објаснил причините за тоа.

16. На 10 јуни 2010 судечкиот суд ја потврдил (останува во сила) пресудата од 7 јули 2008 година. Одлучил дека одбраната на апликантот е неоснована, наведувајќи меѓу другото дека:

"... Според мислењето на судот, доказите изведени за време на повторувањето на кривична постапка не ги измениле фактите утврдени со пресудата ... од 7 јули 2008 година и пресудата ... од 12 декември 2008 година, ниту елементите на утврденото кривично дело со (тие пресуди) ... "

17. Жалителот ја оспорил пресудата тврдејќи дека нема доволно докази за да се потврди неговата вина. Тој понатаму побарал без понатамошни детали, апелациониот суд да нареди повторување на судењето во кое судечкиот суд ќе ги испита Б.Ц. и А.З.

18. На јавната расправа одржана на 12 октомври 2010 година, на која присуствувал бранителот на жалителот, Апелациониот суд во Битола ја потврдил пресудата на судечкиот суд. Релевантниот дел од пресудата гласи:

"... Врз основа на изведените докази, судечкиот суд утврдил дека [жалителот] не го запрел својот автомобил на граничниот премин, туку бил пренесен со прекумерна брзина, што го довело сведокот [Б.Ц.] - полицаец во полициската станица на граничниот премин, во ситуација да трча по него, но не успеал бидејќи обвинетиот веќе влегол на граничниот премин на албанска страна. По тој повод, пасошот на обвинетиот му бил прикажан на [Б.Ц.] од страна на албанскиот граничен службеник. [Б.Ц.] забележал дека бил холандски пасош и дека му припаѓал на лице [со името на жалителот]. Во контекст на оваа

изјава, С.В. и К.Т., исто така вработени во полициската станица [иста граница] ..., ги опишуваат тие околности во своите изјави.

... понискиот суд ги утврдил фактите врз основа на сите докази во постапката заедно. Сведок З.В. укажа на присуството на [жалителот] и неговиот автомобил на местото на настанот. Неговата изјава била земена од страна на судечкиот суд, и оценета како како убедлива. [Тој потврди] дека [жалителот], во критичниот ден, бил на местото каде, како што е утврдено подоцна, [жалителот] и нанел неколку повреди на неговата покојна сопруга ... "

19. На 18 ноември 2010 година жалителот поднел барање до Врховниот суд за вонредно преиспитување на правосилната пресуда. Тој се жалел на недоволното образложение на пониските судови и дека изјавите на Б.Ц. и А.З. биле прочитани на судењето без негова согласност. И на крај, тој го повтори своето барање дека по враќањето на случајот, судечкиот суд треба да гисослуша Б.Ц. и А.З.

20. На 11 јануари 2011 година Врховниот суд го одбил барањето и ги потврди пресудите на пониските судови. Релевантните делови од пресудата гласат:

"... Утврдените факти се поддржани со признаени докази, особено со изјавата на З.В., кој потврдува дека во критичното време и место имало паркиран црвен автомобил, идентичен со автомобилот на жалителот. Сведокот видел еден човек кој клечел со лицето кон патот, а истрагата на лице место потврди дека убиецот бил во таа позиција кога ги презел инкриминираните акции ...

... Врховниот суд заклучува дека жалбата дека сведоците А.З., Б.Ц. ... не биле сослушани е неоснована, со оглед дека ... [нивните] изјави биле прочитани на главниот претрес ... во согласност со одредбите на Законот за кривична постапка, а ги испитале и оцениле пониските судови " .

Б. Релевантно домашно право

21. Согласно член 171 (4) од Законот за кривична постапка, онаму каде што е применливо во моментот (*Закон за кривичната постапка – пречистен текст*, Службен весник бр. 15/2005) обвинителот, обвинетиот и бранителот имаат право да бидат присутни на испитувањето на сведок за време на истрагата, кога е веројатно дека сведокот нема да се појави на главниот претрес, ако истражниот судија смета дека е целисходно или ако една од страните тоа го побара.

22. Членот 351 (3) од Законот предвидува дека судечкиот совет може да одлучи, по консултации со странките, да ја прочита изјавата на сведокот или вештакот кој не е присутен на рочиштето, без оглед на

тоа дали биле поканети на рочиштето. По читањето на изјавата и со слушавањето на забелешките од странките и земајќи ги предвид останатите докази во случајот, советот ќе одлучи дали да го повика сведокот да даде исказ пред судот. Член 351 (5) предвидува дека причините за читање на изјавите ќе бидат образложени во записникот.

ЖАЛБИ

23. Жалителот се жали според Членот 6 од Конвенцијата за прифаќањето како докази на изјавите од Б.Ц. и А.З., кои не бил во можност да ги испраша. Понатаму, се жали и дека домашните судови не дале доволно образложени причини за нивната пресуда.

ПРАВО

24. Жалителот се жалеше според Членот 6 од Конвенцијата дека кривичната постапка против него не била фер бидејќи неговото обвинение било засновано на изјавите обезбедени од Б.Ц. и А.З. кои тој не бил во можност вкрстено да ги испраша. Понатаму, се жалеше на тоа дека домашните одлуки не се потпирале на доволно докази кои би ја потврдиле неговата вина. Членот 6 §§ 1 и 3 (д), во својот релевантен дел, гласи:

“1. Во утврдувањето на .... кривични обвиненија против него, секој има право на фер судење ..... од ..... суд .....

3. Секој обвинет ги има следните минимални права:

(г) самиот да ги сослуша или да бара сослушување на сведоците на обвинението и да бара повикувањето и сослушувањето на сведоците на одбраната да биде под услови што важат и за сведоците на обвинението.

... ”

А. Прифаќањето како докази на изјавите од истрага дадени од сведоците Б.Ц. и А.З.

1. Тврдења на страните

(а) Владата

25. Владата се произнесе дека домашните судови имале широка маргина на проценка во однос на прифаќање на докази. Сведокот Б.Ц.

бил поканет за некои рочишта по преотворањето на постапката. Исто така, веројатно е дека тој би сведочел слично на З.В. (види параграф 14 погоре). Според тоа, неуспехот да се слушне во повторно отворената постапка не создаде никаков недостаток за одбраната. Освен тоа, околностите во однос на кои тој би сведочел, имено преминувањето на границата на жалителот, биле утврдени со други докази. Што се однесува до сведокот А.З. Владата се произнесе дека домашните судови направиле обиди да го обезбедат неговото присуство на судењето. Околностите што биле утврдени врз основа на неговата изјава, исто така, биле поткрепени со други придружни докази. Во секој случај горенаведените изјави не претставуваат единствен ниту одлучувачки доказ во случајот. Па соодветно на тоа, фактот што овие сведоци не биле испитани на судењето, истото не го направило нефер.

(б) Жалителот

26. Жалителот тврдеше дека Б.Ц. требало да сведочи за тоа дали тој го видел жалителот како ја преминува границата, кое нешто жалителот го кажал на Албанските власти, кој го гонел и сакал да биде убиен. А.З. требало да сведочи дека жалителот и неговата сопруга биле следени за време на нивниот престој во Охрид од страна на трети лица кои биле одговорни за убиството. Б.Ц. и А.З. биле „клучни сведоци,, чиишто изјави допринеле за утврдување на фактите. Покрај тоа, воведувањето докази во присуство на жалителот и неговиот застапник беше целта на повторно отворање на постапката.

2. Оценка на Судот

27. Судот повторува дека членот 6 § 3 (г) од Конвенцијата е посебен аспект на правото на правично судење загарантирано со член 6 став 1, кое мора да се земе предвид при секоја проценка на правичноста на постапката (види, покрај многу други, *Tramrevski v. the Republic of Macedonia*, no. 4570/07, § 42, 10 Јули 2012).

28. Релевантните принципи развиени во Судската практика на Судот за компатибилност со членот 6 §§ 1 и 3 (г) од Конвенцијата за постапки во кои изјавите на сведоци кои не биле присутни и сослушани на главната расправа, биле користени како доказ беа изнесени во случаите на *Schatschaschwili v. Germany* ([GC], no. 9154/10, § 107, ECHR 2015) и *Al-Khawaja u Tahery v. the United Kingdom* ([GC], nos. 26766/05 и 22228/06, § 119, ECHR 2011). Овие принципи неодамна беа сумирани во случајот на *Seton v. the United Kingdom* (no. 55287/10, §§ 58 и 59, 31 March 2016).

29. Осврнувајќи се на овој случај, Судот забележува дека во повторно отворената постапка судечкиот суд направил неколку обиди да обезбеди присуство на Б.Ц. и А.З. (види параграфи 12, 13 и 14 погоре) и дека само Б.Ц. бил присутен за сослушувањето на 10

декември 2009 година, иако не сведочел (види параграф 12 погоре). И покрај погоре наведеното, по прифаќањето на преостанатите докази, судечкиот суд одлучил да ги прочита изјавите на Б.Ц. и А.З. сметајќи дека имал доволно докази за утврдување на фактичката состојба. Според мислењето на Судот, тоа не може да се смета како добра причина за неприсуството на овие сведоци. Аргументите на Владата во овој поглед (види параграф 25 погоре) не се конечни.

30. Сепак, отсуството на добра причина е разгледување кое само по себе не е убедливо за недостатокот на правичност на кривичното судење, иако претставува важен фактор кој треба да се мери во целокупниот баланс, заедно со другите релевантни фактори (види *Schatschaschwili*, цитиран погоре, § 113).

31. Судот забележува дека жалителот бил обвинет за убиство на неговата сопруга. Во овој поглед, домашните судови се потпреле на сведочењето на Б.Ц. за да се утврдат околностите околу преминот на границата на жалителот. Овие околности биле исто така утврдени и врз основа на доказите што произлегле од С.В. и К.Т. (исто така гранични полицајци, видете параграф 5 погоре), што не беше оспорено од жалителот. Понатаму, не се чини дека жалителот не се согласил со начинот на кој ја преминал границата (види параграф 13 и 15 погоре).

32. Изјавата дадена од А.З. била употребена од домашните судови за утврдување на фактите во однос на постигнувањето на жалителот и неговата сопруга во Охрид и нивното сместување во куќата на неговиот брат. Овие околности биле потврдени од страна на жалителот (види параграф 13 погоре).

33. Во дополнение на изјавите опишани погоре домашните судови извеле други поткрепувачки докази. Конкретно, тие се потпреле на сведочењето на З.В. дадено пред истражен судија, во првичното судење и во преотворената постапка (види параграф 7, 8 и 14 погоре). З.В. изјавил дека во тоа време на местото на убиството видел еден човек коленичен во близина на автомобил сличен на автомобилот на жалителот. Жалителот бил повикан да го испитува вкрстено, но одбил (види параграф 14 погоре). Домашните судови исто така се потпреле на изјавите дадени од С.В. и К.Т. на содржината и вистинитоста кои никогаш не биле оспорени од жалителот. Конечно, тие ги имале на располагање фотографиите обезбедени од Албанските власти. Овие фотографии, чија веродостојност никогаш не била оспорена од страна на жалителот, потврдиле дека ја преминал границата на критичниот ден и дека неговиот пасош имал видливи траги од крв (види параграф 9 погоре).

34. Судот не може, освен да забележи дека иако сакал да ги преиспита Б.Ц. и А.З., жалителот никогаш не навел никакви причини, ниту дал некакво објаснување како нивното испитување би ја зајакнало неговата позиција. Единствено во постапката пред Судот тој за прв пат ги навел околностите во врска со кои би сведочеле.

35. Во смисла на горенаведеното, Судот смета дека изјавите на Б.Ц. и А.З. не биле „единствен,, или „одлучувачки,, доказ за

MALIKI v. THE REPUBLIC
OF MACEDONIA - JUDGMENT

обвинението на жалителот (види, помеѓу останатите, *Sellick and Sellick v. the United Kingdom* (dec.), no. 18743/06, § 54, 16 October 2012; *Horncastle and Others v. the United Kingdom*, no. 4184/10, § 150, 16 December 2014; *Dzelili v. Germany* (dec.), no. 15065/05, 29 September 2009; и за споредба, види *Paić v. Croatia*, no. 47082/12, § 41, 29 March 2016). Оттука, одбраната била хендикепирана во многу помала мера (види, *mutatis mutandis*, *Dzelili*, цитиран погоре).

36. Крајно, Судот смета дека жалителот имал можност да даде своја верзија на настаните и да изрази сомнеж спрема изјавите на Б.Ц. и А.З.

37. Наспроти ова, Судот утврди дека правата на одбраната не биле ограничени до степен што не е во согласност со гаранциите предвидени во членот 6 §§ 1 и 3 (г). Како последица на тоа, Судот утврди дека оваа жалба е очигледно неоснована и мора да биде одбиена, во согласност со членот 35 §§ 3 (а) и 4 од Конвенцијата.

Б. Остатокот од жалбата според Член 6 § 1

38. Жалителот се жалеше дека домашните судови не дале доволно образложени причини за нивните одлуки.

39. Судот ја испита оваа жалба. Имајќи ги предвид горенаведените наводи и имајќи ги предвид сите материјали што ги поседува, утврди дека не произлегува повреда на правата и слободите утврдени во Конвенцијата или нејзините протоколи. Следи дека овој дел од жалбата мора да биде отфрлен како очигледно неоснован, согласно членот 35 §§ 3 (а) и 4 од Конвенцијата.

Заради овие причини, Судот, едногласно,

Ја прогласува жалбата за недопуштена

Изготвена на Англиски јазик и објавена во писмена форма на 4
Октомври 2018 година.

Renata Degener
Заменик Секретар

Aleš Pejchal
Претседател